

Utbildningsinspektion i Bokelundskolan

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bokelundskolan den 23 och 24 november. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Bokelundskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Bokelundskolan intervjuades skolledning, lärare, fritidspedagoger, elevvårdsteam och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna F–6. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Bokelundskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	72
Förskoleklass	30
Grundskola	200

Bokelundskolan är geografiskt belägen i Arabyområdet i Växjö. I skolan bedrivs undervisning i förskoleklass och grundskolans årskurser 1 till 6. Inför årskurs 7 övergår eleverna till den näraliggande Arabyskolan.

Bebyggelsen i området kring skolan är blandad. Största delen av Bokelundskolans elever bor emellertid i närliggande hyreshusområdet och eleverna har en mångkulturell bakgrund. De kommer från ett 40-tal olika länder och cirka 92 procent av eleverna har annat modersmål än svenska. Mångfald, såväl i socialt, religiöst som kulturellt hänseende utmärker skolans verksamhet. Skolan arbetar medvetet för att utveckla sin profil Idrott, hälsa och livsstil med ledorden ”kunskap och hälsa hand i hand” och blev nyligen en av de första skolorna i Sverige som är hälsodiplomerade i Korpens regi.

Bokelundskolan har två arbetsenheter, en för årskurserna F–3 och en för 4–6. Skolan har ett nära samarbete med Ulrikaskolan där undervisning anordnas i så kallade förberedelseklasser för elever som nyligen anlänt till Sverige. Huvuddelen av dessa elever slussas så småningom över till Bokelundskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bokelundskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna gör bedömningen att verksamheten vid Bokelundskolan i stora delar är av god kvalitet, klimatet är gott och resultatet av arbetet med normer och värden bedöms som mycket gott. Här finns många exempel på goda undervisningssituationer och lärande. Föräldrar och elever är mycket nöjda med verksamheten, samarbetet med föräldrarna är mycket gott och eleverna förefaller generellt ta ansvar för den gemensamma miljön. Rektorerne är väl förtrogna med verksamheten och har en stark ambition att utveckla det pedagogiska arbetet. Skolledningen arbetar aktivt för att skapa system för kvalitetsarbetet och arbetet med att revidera skolans arbetsplan sker med hög grad av delaktighet från såväl personal som elever och föräldrar. Inspektörerna gör också bedömningen att de materiella resurserna på Bokelundskolan i huvudsak ger förutsättningar för en god verksamhet. I detta sammanhang är skolans bibliotek en viktig resurs.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolans arbete för att ge eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen bör förstärkas. Kunskapsuppföljningen i skolans ämnen (förutom svenska, matematik och engelska) bör förbättras.

- Skolan bör vidareutveckla sina arbetsformer så att eleverna ges ökade möjligheter till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer med ökad ålder och mognad.
- Samverkan med förskolan och mottagande grundskola bör utvecklas i syfte att stödja elevernas långsiktiga lärande.
- Undervisningen i svenska och svenska som andraspråk bör ses över utifrån elevernas behov för att säkerställa att den bedrivs på ett sådant sätt att eleverna ges möjligheter att nå målen.
- Se över datorutrustningen så att eleverna på ett bättre sätt kan ges studiefärdigheter att använda informationsteknik som ett verktyg för kunskapsökande och lärande.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolan leds av två rektorer, som inte har någon tydlig uppdelning av ansvar eller arbetsuppgifter. (2 kap. 2 § skollagen)
- Alla elever i behov av särskilt stöd får inte detta behov tillgodosett. (4 kap. 1 § skollagen)

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Skolan har ett medvetet och aktivt arbete med värdegrundsfrågor och har, enligt inspektörernas bedömning, nått goda resultat med detta arbete. Klimatet i skolan upplevs som mycket gott, eleverna uttrycker att de trivs och är mycket nöjda med sin skola och föräldrarna delar denna uppfattning. Eleverna förefaller generellt ta ansvar för den gemensamma miljön och någon nedskräpning, klotter eller skadegörelse i skolan syns inte vid inspektörernas besök.

Elevernas kunskapsresultat, som de redovisas i de nationella proven för årskurs 5, är inte tillfredsställande. I de nationella ämnesproven våren 2005 nådde 61 procent av eleverna målen i svenska, 87 procent i engelska och 44 procent nådde målen i matematik. Skolan ser den stora andelen elever med utländsk bakgrund samt andelen nyanlända elever som en möjlig orsak till de svaga resultaten. Inspektörerna har inte haft tillgång till tidigare resultat och kan därför inte bedöma om det skett någon förändring av resultaten jämfört med tidigare år. Inte heller hade det gjorts en analys av elevernas resultat avseende exempelvis kön och härkomst. Skolan har ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling utöver den som redovisas i de nationella proven i årskurs 5. Det görs centrala uppföljningar av de nationella proven, men skolan gör inga analyser eller jämförelser över tiden. I övrigt görs diagnoser i svenska. Kunskapsuppföljningen i övriga ämnen (förutom svenska, matematik och engelska) bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete för att eleverna ska nå målen för utbildningen bör förstärkas liksom uppföljningen av elevernas kunskaper.

Sammanfattning

Resultatet av skolans arbete med värdegrunden är gott. Bokelundskolan präglas av ett trivsamt och varmt klimat och eleverna förefaller generellt ta ansvar för den gemensamma miljön. Elevernas kunskapsresultat, som de mäts i de nationella proven för årskurs 5, är inte tillfredsställande och arbetet för att ge eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen bör förstärkas. Det finns ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling och i synnerhet bör kunskapsuppföljningen i övriga ämnen (förutom svenska, matematik och engelska) förbättras.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skollledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Det pågår ett mycket gott arbete med värdegrundsfrågorna. De vuxna i skolan är aktiva och konsekventa och det finns tydliga strukturer och planer för arbetet. I skolans plan mot mobbning och annan kränkande behandling anges såväl förebyggande insatser som konkreta åtgärder vid kränkningar. Föräldrarna känner sig trygga med skolans sätt att arbeta med barnen och anser att skolan agerar snabbt då kränkningar förekommer. Det finns vuxna ute bland eleverna på rasterna och det förekommer planerade rastaktiviteter.

Skollagen anger att det åligger alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer och läroplanen anger att eleverna skall utöva ett inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen. Detta inflytande skall också öka med stigande ålder och mognad. Under de senaste åren har elevinflytandet varit ett prioriterat utvecklingsområde i Bokelundskolan och i arbetsplanen finns tydliga mål för elevinflytandet i undervisningen. Den utvärdering skolan gjort med hjälp av Skolverkets utvärderingsverktyg BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet) visar att elevinflytandet ökat, men att det fortfarande finns en bit kvar till de uppsatta målen. Det finns på skolan en allmänt positiv inställning till elevinflytande. Lärarna är måna om att ha en dialog med eleverna inför till exempel ett nytt arbetsområde, men man har inte diskuterat progressionen för elevinflytandet. Inspektörerna kan konstatera att det formella inflytandet i skolan fungerar bra med klassråd och ett aktivt elevråd men bedömer, i likhet med skolans ledning och personal, att skolan bör arbeta vidare för att ytterligare vidga elevernas möjligheter till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer, så att de ges större möjligheter till inflytande med ökad ålder och mognad.

Det har tidigare funnits ett föräldraråd vars engagemang kulminerade vid hotet om skolans nedläggning 2003. Detta råd är numera vilande. Istället försöker skolan genom en föräldrasamverkansgrupp ordna gemensamma aktiviteter och olika mötesplatser i syfte att vidareutveckla formerna för föräldrarnas delaktighet och inflytande.

Skolledning, kvalitets- och förbättringsarbete

En omorganisation i januari 2005 innebar att skolan fick ny ledning. Ledningen består idag av två rektorer, som båda genomgått den statliga rektorsutbildningen. Rektorerna är väl förtrogna med verksamheten och har en stark och tydlig ambition att utveckla det pedagogiska arbetet. Rektorerna arbetar nära varandra och har ingen tydlig uppdelning av ansvar och befogenheter bortsett från att den ena rektorn har ett uttalat ansvar för en närliggande förskola. Det är inte heller tydligt vem som uppfattas som rektor i skolan och uppfattningarna bland de intervjuade, såväl personal som föräldrar och elever, går isär. Inspektörerna bedömer att detta förhållande inte är i överensstämmelse med skollagen som tydligt anger det ansvar som åligger rektorsfunktionen.

Skolan håller på att bygga upp en ny, reviderad arbetsplan som skall omfatta lokala konkretiseringar av nationella mål och kursplaner, kommunala prioriteringar, skolans utvecklingsområden och underlag för kvalitetsarbetet. Det pedagogiska utvecklingsarbetet, processen med arbetsplanen och andra delar i kvalitetsarbetet bedömer inspektörerna fungerar på ett bra sätt. Det finns tydliga planer för hur kvalitetsarbetet skall gå vidare med en hög grad av delaktighet för de anställda, elever och föräldrar. Skolans kvalitetsredovisning är av hög kvalitet. Den är genomarbetad, innehåller analyser av måluppfyllelsen och anger tydliga åtgärder för utveckling.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skolan har en tydlig hälsoprofil som bland annat innebär ett medvetet arbete för att alla skall ha en sund livsstil, röra på sig minst 30 minuter varje dag och lära sig innebörden av gemenskap, normer och empati. En aktiv och målmedveten arbetsgrupp, benämnd IHL (Idrott – Hälsa – Livsstil), har ett övergripande ansvar för hälsofrågorna och involverar all personal i detta arbete.

Skolan arbetar i arbetslag och samarbetet inom arbetslagen har utvecklats och prioriterats på bekostnad av samarbetet mellan arbetslagen. Lärarna och skolledningen är överens om att det krävs en förstärkning av samarbetet mellan arbetslagen för att stödja elevernas långsiktiga lärande.

Skolans sätt att organisera undervisningen påverkas av att elevgrupperna inte är så stabila eftersom skolan tar emot nyanlända elever från Ulrikaskolans förberedelseverksamhet. Enligt skolledning och personal har inslussen av elever från förberedelseklasserna inte fungerat så bra tidigare. Numera är dock modersmålslärarna en tillgång i detta arbete som sker enligt en gemensamt fastställd plan.

Lärarna arbetar med att skapa olika former av nivågrupperingar för att kunna individanpassa undervisningen. Lärarna försöker variera arbetsformerna och blanda teori och praktik. Bland annat integreras ämnena matematik och slöjd (blir ”matteslöjd”) för att förbättra matematikkunskaperna. Eleverna får vara med och diskutera inför nya arbetsområden och det finns en öppen dialog, enligt lärarna. Enligt eleverna förekommer både klassundervisning, grupparbete och enskilt arbete. Eleverna menar dock att det senare arbetssättet dominerar.

Skolbiblioteket har en tydlig roll i skolans pedagogiska arbete och det finns en uttalad målsättning att arbetet med att utveckla ett elevaktivt arbetssätt ska ske i samarbete mellan pedagogerna och skolbibliotekarien. Biblioteket har också en mycket aktiv del i sökandet efter olika läromedel, såväl läroböcker som andra

former av media och material. Den handlingsplan som fastställts för skolbiblioteket anger en tydlig målsättning och konkreta åtgärder för att stärka skolbibliotekets roll som en viktig resurs i skolans pedagogiska arbete.

För varje elev finns en studieplan som behandlar både elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling. Skolan har för avsikt att vidareutveckla denna till en individuell studieplan. Den nuvarande studieplanen diskuteras i samband med utvecklingssamtalet. Samtliga intervjuade upplever att utvecklingssamtalen fungerar väl och ger god information.

Det sker ingen, eller endast mycket begränsad, samverkan mellan skolan och förskola, förskoleklass och mottagande skola i årskurs 7. Uppföljningar av elevernas resultat i Arabyskolan görs vid ett tillfälle, men i övrigt har lärarna i Bokelundsskolan ingen bild av hur det går för eleverna under skolgången i Arabyskolan. I syfte att stödja elevernas utveckling i ett långsiktigt perspektiv bör en sådan samverkan utvecklas.

Det finns tydliga rutiner för elevvårdsarbetet och åtgärdsprogram upprättas för samtliga elever som behöver särskilt stöd. Den resurs som finns i form av speciallärare och/eller lärare i svenska som andraspråk fördelas mellan arbetslagen utifrån klassernas storlek och elevernas behov. Prioriteringar kan ibland innebära att någon klass blir utan resurs. Både skolledning och personal uttrycker att det inte finns resurser för att ge tillräckligt stöd till de elever som har behov. Eleverna har tillgång till läxhjälp efter skoltid genom att studenter från universitetet ställer upp i Röda Korsets regi.

Studiehandledning på modersmålet och modersmålsundervisning integreras i undervisningen på ett sätt som upplevs positivt av alla. Modersmålslärarna är knutna till arbetslagen under förmiddagarna och ger då studiehandledning, på eftermiddagarna undervisar de i modersmål. Föräldrarnas uppfattning är att modersmålsundervisningen har för liten omfattning (en timma per vecka).

Av skolans 162 berättigade elever är det 96 som deltar i modersmålsundervisning (60 procent).

Av skolans 200 elever har 162 annat modersmål än svenska och samtliga dessa elever undervisas i svenska som andraspråk. Undervisningen i svenska och svenska som andraspråk sker i huvudsak gemensamt och omfattar då alla elever i klassen, även de elever som har svenska som modersmål. Det är oklart enligt vilken kursplan som undervisningen genomföres och inspektörerna bedömer att undervisningen i svenska och svenska som andraspråk bör ses över så att den anordnas utifrån elevernas behov och på ett sådant sätt att de ges möjligheter att nå målen.

Sammanfattning

Det pågår ett mycket gott arbete med värdegrundsfrågorna. De vuxna i skolan är aktiva och konsekventa och det finns tydliga strukturer och planer för arbetet. I skolans arbetsplan finns tydliga mål för elevinflytandet i undervisningen men arbetet för att ge eleverna ökade möjligheter till inflytande över undervisningen med ökad ålder och mognad kan vidareutvecklas.

Skolans ledning är väl förtrogen med verksamheten och har en stark ambition att utveckla den pedagogiska verksamheten. Att det inte finns någon tydlig ansvarsfördelning mellan rektorerna är dock inte i överensstämmelse med skolla-

gen. Skolledningen arbetar aktivt för att skapa ett system för kvalitetsarbetet och skolans kvalitetsredovisning är av hög kvalitet, den är genomarbetad, innehåller analyser av måluppfyllelsen och anger tydliga åtgärder för utveckling.

Undervisningen i svenska och svenska som andraspråk bör ses över så att den anordnas för de elever som har behov och på ett sådant sätt att de ges möjligheter att nå målen. Inspektörerna gör också bedömningen att elever i behov av särskilt stöd inte får detta behov tillgodosett.

I syfte att stödja elevernas långsiktiga lärande bör samverkan utvecklas mellan förskolan och mottagande grundskola.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Skolan använder sig av olika sätt att informera om sin verksamhet och såväl intervjuade elever som föräldrar uppger sig vara nöjda med den information de fått.

Personalen består av cirka 45 personer varav 21 tjänstgör som lärare (cirka 17 årsarbetare). Detta motsvarar 8,5 lärare per 100 elever, vilket är högre än både kommunen (7,7) och riket (7,9). Bokelundskolans lärare har god kompetens, ett stort engagemang och samtliga anställda är behöriga. Undervisningen i bild och musik bedrivs av lärare från kulturskolan. Härifrån kommer också den drama-pedagog som arbetar i skolan.

Enligt skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2004/2005 har skolan, förutom elevpeng, läsbidrag och medel för undervisning i svenska som andraspråk fått extra medel för kultursatsning, för fritidspedagoger för de äldre eleverna och för vidareutveckling av skolbiblioteket.

Eleverna uttrycker att de är nöjda med sina läromedel och mycket positiva till bibliotekets resurser. Inspektörerna bedömer emellertid att användningen av datorer i undervisningen kan utvecklas. Idag används de inte i någon större utsträckning vilket bland annat beror på brister i datorstandarden.

Skolan har en tydlig planering för kompetensutveckling som för innevarande läsår inriktas mot teambuilding och revidering av skolans arbetsplaner. Möjligheten till kompetensutveckling uppges av lärarna vara god.

Sammanfattning

Inspektörerna gör bedömningen att de materiella resurserna i Bokelundskolan ger förutsättningar att bedriva en tidsenlig utbildning. Dock kan det finnas skäl att se över datorutrustningen så att eleverna på ett bättre sätt kan ges studiefärdigheter att använda informationsteknik som ett verktyg för kunskapssökande och lärande.

Datum	Ort
2006-03-20	Lund

Agneta Ericsson

Per Ingvar de la Motte